

## Saksa Välisministeeriumi poliitilise osakonna juhataja üleskirjutus

22. juuli 1940

Leedu saadik otsis mind täna üles ja teatas järgmist. Arvestades tähtsaid sündmusi oma kodumaal tunneb ta kohustust, et need sündmused ainsagi dokumendita ajalukku ei vajuks. Ta on oma seisukoha Leedu sündmuste kohta härra välisministrile mõeldud kirjas kokku võtnud. Selle dokumendi üleandmine kujutaks tema poolt ühepoolset akti, mille eest ta kogu vastutuse endale võtab. Ta ise ei taha selle aktiga Saksa poliitikat mingil määral koormata.

[Dokumendi] kujunemislugu olevat selline, et välisminister Urbšys teatas ennetavalt juba pikema aja eest kõikidele Leedu saadikutele, et riigivõimu Nõukogude Liidule ülemineku puhul tuleb selline samm astuda. Kontakti põhjal teiste Leedu saadikutega on ta kindel, et täna kõikides pealinnades, kus Leedu esindajaid leidub, antakse üle analoogiline noot. Seejärel andis saadik mulle lisatud kirja, mis sisaldas „piduliku ja kõige otsustavama protesti”.

Ma ütlesin härra Škirpale, et ma võtan kirja esialgu isiklikult endale; ma järeldan tema sõnadest, et ta ei oota selle kohta mingit avaldust. Ma ei ole aga võimeline talle ütlema, kas meie Saksa valitsusena oleme üldse valmis sellist dokumenti vastu võtma ja olen sunnitud seetõttu jätma endale õiguse see tagastada.

Saadik ütles seepeale, et just Saksamaa tuntud olukorda arvestades on ta noodist ühe punkti välja jätnud, mida teised Leedu saadikud valitsustele, kelle juurde nad on akrediteeritud, teatavaks teevad, nimelt palve, et inkorporatsiooni ei tunnustataks. Saadik küsis, kas ta selle palve siin vähemalt suuliselt võiks esitada.

Ma keeldusin, mispeale saadik ütles, et palvet tuleb pidada mitteesitatuks. [---]

Käesolevaga esitatakse härra riigisekretäri kaudu härra välisministrile palve otsustada, kas noodi võib siia jätta. Tuleb arvestada, et sarnased noodid esitavad ka Läti ja Eesti saadikud. Läti saadik on äsja endast teatanud ja tema vastuvõtuajaks on määratud täna kell 17.30 minutit.

Woermann